

НОВАТА ДИРЕКТИВА НА ЕС ОТНОСНО ЗАЩИТАТА НА НЕРАЗКРИТИ ТЪРГОВСКИ ТАЙНИ И НЯКОИ ВЪПРОСИ ВЪВ ВРЪЗКА С НЕЙНОТО ТРАНСПОНИРАНЕ

Доц. д. ю. н. Живко Драганов, УНСС

THE NEW DIRECTIVE ON THE PROTECTION OF UNDISCLOSED KNOW-HOW AND BUSINESS INFORMATION (TRADE SECRETS) AND SOME ASPECTS OF ITS TRANSPOSITION

Associate Prof. Zhivko Draganov, D.Sc.

Abstract: *The report studies Directive (EU) 2016/943 of the European Parliament and of the Council of 8 June 2016 on the protection of undisclosed know-how and business information (trade secrets) against their unlawful acquisition. It includes analysis of the internal regulations that are currently applicable to protect undisclosed information and the existing protection in other legal systems as well. Various decisions in relation to the national transposition of the directive are discussed.*

Key words: *trade secrets, undisclosed information, intellectual property, internal market*

1. Компетентност на ЕС в областта на вътрешния пазар и сближаване на законодателствата относно защитата на неразкритата информация

Функционирането на вътрешния пазар е от първостепенна важност за съществуването и развитието на Европейския съюз. Разпоредбата на чл. 3, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) предвижда, че съюзът установява вътрешен пазар, а Договорът за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), в разпоредбата на чл. 26, параграф 2, определя вътрешния пазар като обхващащ „пространство без вътрешни граници, в което свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали е осигурено в съответствие с разпоредбите на Договорите“. Функционирането на вътрешния пазар изисква освен премахване на пречките, произтичащи от национални правни актове на държавите членки, също така приемането на необходимите законодателни мерки за гарантиране на прилагането и за насърчаване на четирите свободи на движение. Пазарните отношения във връзка с предлагането и търговията със стоки и с услуги и във връзка със свободата на установяване са тясно свързани с правата на интелектуална собственост. Последните от своя страна имат териториално действие и изключителен характер, което може да засегне неблагоприятно и съществено да ограничи свободното движение, като по този начин попречи на функционирането на вътрешния пазар и на постигането на предвидените в Договорите цели. Още през седемдесетте години на миналия век Съдът на ЕС е имал възможността да се произнесе във връзка с подобен вид засягане по повод на упражняване на права на ИС¹. Несъвместимостта на изключителните права, които имат териториално действие с принципите на изграждане и функциониране на вътрешния пазар определя и необходимостта от предоставянето на компетентност на ЕС и съответно упражняването ѝ чрез приемането на необходимите правни актове от институциите на съюза.

Към края на осемдесетте години ЕС приема първите актове в областта на закрилата на интелектуалната собственост, като към този момент такива действат в почти всички области на закрилата на нематериалните блага, резултати от

---

¹ C 78/70, Deutsche Grammophon Gesellschaft mbH v Metro-SB-Großmärkte GmbH & Co. KG.

интелектуалната дейност на човека². Без да се анализират общо въпросите относно развитието на правното регулиране на интелектуалната собственост в ЕС, за разглеждането на поставените в доклада проблеми е необходимо да се изяснят характерът и правната същност на защитата на търговската тайна и да се разгледат правните основания, които определят компетентността на ЕС да приема правнообвързващи актове в тази област.

Защитата на търговската тайна³ традиционно се включва в обхвата на понятието интелектуалната собственост, но за разлика от произведенията, патентоспособните изобретения, марките и другите обекти на ИС законът не признава изключителни права върху търговска тайна. Защитата на търговската тайна се осъществява най-вече чрез средствата на договорната или на деликтната отговорност, също и чрез законодателството, което установява правилата на конкуренцията. По тази причина в областта на защитата на търговската тайна съществува изключително широко многообразие от различни национални подходи⁴. Международните договори в областта на интелектуалната собственост също не предоставят задоволително решение на проблема. Закрилата на неразгласената информация се включва в кръга на правата, които произтичат от актове на нелоялна конкуренция. Задължение за осигуряване на закрила произтича за държавите участнички в Парижката конвенция, в редакцията ѝ от 1967 г. Със Споразумението ТРИПС⁵ към Маракешкото споразумение за създаването на Световната търговска организация (СТО), което урежда в частност закрилата на интелектуалната собственост, бе изрично предвидено задължение за държавите участнички в организацията да осигурят закрила срещу нарушения върху неразгласена информация. Съгласно разпоредбата на чл. 39 от Споразумението закрилата на неразгласената информация е средство за ефективна защита срещу нелоялна конкуренция (параграф 1) и следва да предоставя възможност на физическите и юридическите лица да предотвратят законно контролираната от тях информация да бъде разгласявана, придобивана и използвана от други без тяхното съгласие и по начин, противоречащ на честната търговска практика (параграф 2). Цитираната разпоредба определя, че такава информация трябва да отговаря едновременно на три изисквания: 1. да бъде секретна, в смисъл че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация; 2. да има търговска стойност, защото е секретна и; 3. да е била предмет на обосновани действия при дадените обстоятелства от страна на законно контролиращото информацията лице, за да я запази секретна. Всички държави членки на ЕС, както и самият Съюз участват в СТО и съответно всяка държава е предоставила чрез вътрешното си право закрила на неразгласената информация. Тази закрила обаче е минимална, което далеч не е достатъчно, за да се осигури нивото на закрила и на съответствие на националните закони в тази област, които са необходими за нормалното функциониране и развитие на вътрешния пазар и това налага намесата на ЕС⁶.

---

² Виж подробен анализ на развитието и състоянието на производното право в областта на интелектуалната собственост в Ramalho, Ana, Section 5: Intellectual Property (December 1, 2015). F. Amténbrink, D. Curtin, B. De Witte, P.J. Kuijper, A. McDonnell & S. Van Den Bogaert (Eds.), Law of the European Union (New Edition Kapteyn/Verloren), Kluwer Law International (2016, Forthcoming). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2723932>

³ Директивата възприема термина „търговска тайна“, вместо използвания в ТРИПС „неразгласена информация“.

⁴ Виж Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market, p23 http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/trade-secrets/130711_final-study_en.pdf

⁵ Приложение 1В "Споразумение за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост"

⁶ Изготвяването на проекта на директивата е предшествано от възложено от Комисията и проведено мащабно проучване на търговските тайни и поверителната търговска информация на вътрешния пазар -

Приемането на актове в областта на вътрешния пазар е предоставено от държавите като област на сподена компетентност на ЕС. Тук Съюзът може да приема както мерки за сближаване на законодателствата на държавите членки, така и законодателни и незаконодателни актове с директен ефект и да създава унитарни права, като например правото върху марка⁷ или правото върху промишлен дизайн на ЕС⁸. Договорната основа за приемане на актове с директен ефект е разпоредбата на чл. 118 от ДФЕС, съгласно която „В рамките на установяването или функционирането на вътрешния пазар Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват мерки за създаване на европейски права на интелектуална собственост с цел гарантиране на единна защита на правата върху интелектуалната собственост в Съюза, и за въвеждане на централизирани режими за издаване на разрешения, координация и контрол на равнището на Съюза“. Мерките за хармонизация, които са основно директиви, но могат да включват и други актове, се приемат на основание чл.114 от ДФЕС. Последната разпоредба предвижда, че „Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, след консултация с Икономическия и социален комитет, приемат мерките за сближаване на законовите, подзаконовите или административните разпоредби на държавите-членки, които имат за цел създаването или функционирането на вътрешния пазар“. Мерките по хармонизация трябва да са насочени към премахването или предотвратяването на разпоредбите, които възпрепятстват или могат да попречат на свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали. При приемането им институциите трябва да съблюдават за спазването на принципите на субсидиарност и пропорционалност. Чл. 114 се явява основната разпоредба за приемане на актове за сближаване на националните закони в областта на интелектуалната собственост⁹. Тя е и правното основание за приемането на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване¹⁰.

Съображенията на Директивата обосновават необходимостта от сближаването на законодателствата, регулиращи защитата на търговската тайна, във връзка с функционирането на вътрешния пазар. Сред тях са посочени важното значение на търговските тайни за развитието на предприятията и тяхната конкурентоспособност (1), и (2), значението на иновациите за развитието на знанията и на пазара (3) и увеличаващият се риск от нарушения на търговски тайни поради глобализация, засилено използване на информационни и телекомуникационни технологии и др. (4). Предвидените в Споразумението ТРИПС разпоредби за защита на търговската тайна не са достатъчни, за да бъдат преодолените съществените различия в законодателството на държавите членки (6). Последица от разликата в защитата на търговските тайни е обстоятелството, че те не се ползват от равностойна защита в целия Съюз, което води до разпокъсаност на вътрешния пазар (8). Това засягане намалява стимулите на предприятията да участват в трансгранична стопанска дейност. Друг риск за вътрешния пазар е възможността за по-лесно незаконно придобиване на търговски тайни на територии с по-слаба защита и неефективното разпределяне на капитала за стимулиране на растежа на иновации поради по-високите разходи за защита на тези територии (9). В крайна сметка, съществуващата фрагментирана правна рамка между държавите от съюза

Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market, Contract number: MARKT/2011/128/D

⁷ По силата на Регламент 2017/1001

⁸ По силата на Регламент 6/2002

⁹ Ramalho, Ana, Section 5: Intellectual Property..., p.5

¹⁰ ОВ L 157, 15.6.2016г., стр. 1—18

затруднява в неимоверна степен определянето от страна на правоимащите предприятия на точните граници и съдържанието на правната защита на техните търговски тайни¹¹.

2. Мерки за защита на неразкрити търговски тайни

Директивата съдържа 21 разпоредби, които са систематизирани в четири глави, съответно „Предмет и обхват“; „Придобиване, използване и разкриване на търговски тайни“; „Мерки, процедури и средства за защита“ и „Санкции, докладване и заключителни разпоредби“. Срокът, предвиден за национално транспониране е 9 юни 2018. Директивата е насочена към хармонизация чрез създаване на „достатъчно и постоянно равнище на гражданскоправна защита“, като оставя възможност на държавите членки да предвидят „по-широкообхватна защита“ при спазване на ограниченията, предвидени в нея (10). Предвижда се пълно хармонизиране по отношение на една част от предвидените мерки, като например законното придобиване и използване, изключенията и др., и минимално хармонизиране по отношение на друга част. Особено важно е да се обърне внимание, че директивата не е насочена към признаване на изключително право върху търговските тайни и оставя възможността за тяхното независимо откритие (16), и не разглежда търговските тайни като самостоятелен закрилян обект на интелектуалната собственост.

Предоставените средства за защита срещу незаконно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна са сходни с някои от средствата за защита на права върху обекти на ИС като марки, патенти и др. Предвиденото хармонизиране включва необходимост от приемането на национално ниво както на материалноправни, така и на процесуалноправни норми. Основният акцент е върху установяване на минимални стандарти за гражданскоправната защита на търговската тайна.

Хармонизирането на материалноправните норми се отнася до дефинирането на търговската тайна, на притежател на търговска тайна, нарушител и на стоки – предмет на нарушението, също и до уреждане на съставите на придобиване, използване и разкриване на търговски тайни (законно и незаконно). Определението за търговска тайна, предвидено в чл. 2, параграф 1 възпроизвежда дефиницията, предоставена в Споразумението ТРИПС¹². Разпоредбите относно законното (чл. 3) и незаконното (чл. 4) придобиване, използване и разкриване на търговски тайни са определящи за допускането на предвидените в Директивата защитни мерки. Необходимостта от самостоятелното уреждане на фактическите състави на законно придобиване е обоснована поради това, че търговските тайни не са обекти, които се закрилят с изключителни права и съответно те могат да бъдат законосъобразно придобити и използвани от други лица, без това да представлява нарушение и да води до налагане на защитни мерки. Незаконното придобиване, използване или разкриване на търговски тайни от своя страна води до възможност за прилагане на мерките, процедурите и средствата за защита, предвидени в директивата. Следва да се отбегне, че за незаконно използване на търговска тайна се приема и хипотезата на производство, предлагане или пускането на пазара на стоки — предмет на нарушение, или вноса, износа или съхранението на стоки — предмет на нарушение за тези цели. (чл. 4, параграф 5). Чл. 5 предвижда специални изключения от възможностите за налагане на защитни мерки, във връзка със свободата на мнение и информация и свободата на медиите; когато е необходимо за разкриване на правонарушение; във връзка с правата на работниците и с цел защита на законен интерес, признат от националното право или от правото на ЕС. Съдържат се и правила относно максималната продължителност на давностните срокове по искове във връзка с

¹¹ Pereira Dias Nunes, Diogo, The European Trade Secrets Directive (ETSD): Nothing New Under the Sun? (July 25, 2015). Lex Research Topics on Innovation 2015-1, p.2 Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2635897> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2635897>

¹² Също и дефиницията от закона на САЩ. Виж Pereira Dias Nunes, Diogo, The European Trade Secrets Directive (ETSD): Nothing New Under the Sun? (July 25, 2015). Lex Research Topics on Innovation 2015-1, p.10

нарушения на търговска тайна и по прилагане на предвидените в директивата мерки и относно обезщетението, което се определя до размера на действително претърпените вреди, както и възможност за ограничаването на отговорността за нанесени вреди от служители спрямо техните работодатели.

За пръв път в правото на ЕС директивата урежда общи правила, които имат за цел да преодолеят отсъствието на специални защитни способности за запазване на търговската тайна в хода на съдебните производства. Липсата на гаранции за това често води изобщо до отказ от търсене на съдебна защита поради опасения, че търговската тайна може да бъде нарушена по време на процеса. За преодоляването на този недостатък са предвидени правила за запазване на поверителността в хода на съдебното производство. Те се отнасят до установяване на забрана за използване или разкриване на търговска тайна от участници в съдебни производства, включително след приключването им и до предоставянето на процесуална възможност за налагане на мерки от съда, необходими за запазване на поверителния характер на всяка търговска тайна, в т. ч. ограничаването на достъпа до документи, на достъпа до съдебни заседания др. Директивата предвижда още въвеждането на временни и предпазни мерки за преустановяване или за забрана за използване или разкриване на търговска тайна, които включват забрана за производство, предлагане, пускане на пазара или използване на стоки – предмет на нарушение, както и вноса и износа и съхранението на такива стоки за посочените цели, също и изземването или предаването на стоки, предмет на предполагаемо нарушение, за да се предотврати тяхното навлизане или движение в рамките на пазара. Предвидено е и налагане на забрани и други мерки при установяване с влязло в сила решение на незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, като забрана за производство и предлагане на стоки, унищожаване на документи, предмети, материали и др., които възплащават търговската тайна и др.

3. Въпроси във връзка с транспонирането на директивата във вътрешното ни право

Транспонирането на директивата във вътрешното ни право поражда редица въпроси при избора на законодателните мерки, които да се приложат. На този етап българското законодателство предоставя няколко възможни средства за защита на неразгласената информация. Те се съдържат в различни законодателни актове и се отнасят до най-широко разпространените хипотези на нарушения. Административноправната защита се осигурява по реда на Закона за защита на конкуренцията. С разпоредбата на чл. 37 от ЗЗК се забранява узнаването, използването или разгласяването на производствена или търговска тайна в противоречие с добросъвестната търговска практика (ал. 1), и се забранява използването или разгласяването на производствена или търговска тайна когато тя е била узната или съобщена при условие да не бъде разгласявана (ал. 2). ЗЗК предоставя и дефиниция на „производствена или търговска тайна“, а именно факти, информация, решения и данни, свързани със стопанска дейност, чието запазване в тайна е в интерес на правоимащите, за което те са взели необходимите мерки (§ 1. , т. 9 от ДР). Гражданската отговорност за нарушения върху търговска тайна може да бъде договорна или деликтна. Търговският закон установява задължение на търговските представители за пазене на търговската тайна. Също така, използването на ноу-хау се разрешава чрез уредения в разпоредбите на чл. 587 и следващи от ТЗ лицензионен договор. Чл. 593 от ТЗ предвижда задължение за лицензополучателя да пази в тайна сведенията за производствения опит, върху който му е отстъпено право на използване. Разпоредбата на чл. 7 от Кодекса на труда предвижда, че лицата, на които е предоставена информация с изискване за поверителност, отговарят за вредите, които са причинени на работодателя от неизпълнение на задължението за опазването ѝ. Задължения за неразпространение на търговска тайна могат да произтичат и за публични органи по реда на други закони, например за Главна дирекция „ГВА“, във

връзка с оповестяването на определена информация в хода на административното производство¹³, също и частноправни субекти, които извършват определени търговски дейности, например брокери и клирингови къщи съгласно Закона за стоковите борси и тържищата. Не на последно място ЗЗК и Гражданския процесуален кодекс съдържат разпоредби за опазване на търговската тайна в хода на производството по ЗЗК¹⁴, съответно в гражданското производство¹⁵.

Директивата цели сближаване на гражданскоправната защита в държавите членки, което поставя въпроса за мястото на новите правила в българското обективно право. Директивата предвижда както материалноправни, така и процесуалноправни норми. У нас няма вътрешен акт, който да съдържа специална гражданскоправна защита срещу нарушения на търговската тайна. Проблемът се усложнява с оглед неопределеното място на защитата на търговската тайна в системата на българското право. Не на последно място новите положения в Директивата се отнасят до уреждане на гражданска отговорност не само на лицата, които са узнали пряко търговската тайна (представители, служители, лицензополучатели), но и спрямо трети лица, които недобросъвестно са получили търговската тайна от такова лице. В тази ситуация изглеждат възможни няколко законодателни подхода. Един от тях е да се изменят и допълнят разпоредбите на ЗЗК и ГПК като в Закона за защита на конкуренцията се уредят материалноправните въпроси и се предвидят някои от защитните мерки, които могат да се налагат по административен ред, а процесуалноправните мерки да се транспонират с изменения и допълнения на ГПК. Този подход е технически най-лесен, но има редица недостатъци¹⁶. Целта на Закона за защита на конкуренцията е по-тясна и не съответства на целта на Директивата да се създаде обща уредба на защитата срещу незаконно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна. Защитата по ЗЗК е предвидена, за да се ангажира отговорността на конкурентни предприятия, докато отговорността, предвидена от Директивата, не се ограничава само до тях и включва всички гражданскоправни субекти без оглед на ролята им в стопанските отношения. На трето място, ЗЗК предвижда административнонаказателна отговорност, която има санкционен, а не обезщетителен характер, какъвто се изисква да има отговорността съобразно директивата. Освен чрез изменения в ЗЗК и в ГПК друга възможност е да се създадат нови текстове в Търговския закон. Систематично там може да се включат определенията за търговска тайна, разпоредбите относно законното и незаконното придобиване, използване и разкриване на търговски тайни, изключенията, правилата относно давностните срокове и определянето на обезщетението и др. Не е изключено да се потърси решение чрез законодателството в областта на интелектуалната собственост. Липсата на кодификация на обективното право на интелектуална собственост в България обаче прави тази задача невъзможна. Действително подобни решения съществуват в някои европейски държави като Италия, Португалия и Франция¹⁷, но посочените държави са приели кодекси на индустриалната или на интелектуалната собственост. Нито един от действащите законови източници в областта на интелектуалната собственост в страната ни не може да послужи за подходяща законодателна основа, тъй като техните норми са специални и предназначени да уредят отношенията във връзка с отделни обекти или групи обекти на интелектуалната собственост. Съществува и възможност за приемането на

---

¹³ Чл. 122и, ал. 2 от Закона за гражданското въздухоплаване определя кореспонденцията между летищните оператори като производствена или търговска тайна.

¹⁴ Чл. 55

¹⁵ Чл. 136, ал.1, т.3 и чл. 138 от ГПК – изключване на публичността и задължение за пазене на тайна

¹⁶ Виж по-подробно анализа в СТАНОВИЩЕ на КЗК относно Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно закрилата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване, достъпно на интернет адрес: <http://reg.cpc.bg/Decision.aspx?DecID=300040422>

¹⁷ Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market, p.4

самостоятелен специален законодателен акт, който да има за предмет защитата срещу незаконно придобиване, използване и разкриване на търговски тайни. Подобно решение е възприела Швеция, която е създала *ad hoc* законодателство за търговските тайни¹⁸. Приемането на специален закон би допринесло за систематизирането на правната уредба. Причисляването на защитата на търговската тайна към областта на интелектуалната собственост също обосновава подобно решение, като тези въпроси бъдат уредени в самостоятелен законов източник, както такива са създадени за всички други закриляни от ИС права. Това ще бъде предимство и при евентуалната бъдеща кодификация на правилата в областта на закрилата на интелектуалната собственост.

Заключение

ЕС разполага с компетентност да приема актове за сближаване на законодателствата в областта на интелектуалната собственост. Това е необходимо за да се осигури функционирането на вътрешния пазар. Защитата на търговските тайни е сред областите на ИС, в които се разкриват най-сериозни различия в националните правни уредби. Директивата е първото прието законодателно средство на ниво ЕС за сближаване на законодателствата по отношение на защитата на търговската тайна. Макар и такава да съществува на международно ниво в Споразумението ТРИПС и независимо от факта, че всички държави членки и самият ЕС участват в СТО, те не са в състояние да постигнат необходимото за целите на функционирането на вътрешния пазар. Възприетият от Директивата подход е на минимално сближаване, но предвижда въвеждането на общи стандарти, които включват както материалното право, така и процесуалните норми за защита и мерки, които излизат извън обхвата на съществуващите средства за защита на правата, произтичащи от нелоялна конкуренция. Директивата предвижда предоставяне на възможности за защита, които са сходни с тези, които се предвиждат за нарушения на права върху обекти на ИС, но без да се признават изключителни права върху търговската тайна. Основните мерки са в областта на гражданскоправната защита срещу нарушения на търговски тайни. Поради липсата на една обща нормативна основа в страната ни транспонирането на директивата поставя сериозно предизвикателство пред вътрешното ни право. Транспонирането не би могло да се постигне само с изменения на Закона за защита на конкуренцията. Възможните решения могат да включат изпълнение на мерките посредством изменения на Закона за защита на конкуренцията, Търговския закон, на Гражданския процесуален кодекс или с приемането на специален закон. Последното съответства на възприетия у нас подход за уреждане на отношенията с областта на интелектуалната собственост с отделни законодателни актове в зависимост от обекта на закрила и би допринесло за систематизацията на нормите на обективното ни право в посочената област.

Библиография

1. Становище на КЗК относно Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно закрилата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване, <http://reg.cpc.bg/Decision.aspx?DecID=300040422>
2. Pereira Dias Nunes, Diogo, The European Trade Secrets Directive (ETSD): Nothing New Under the Sun? (July 25, 2015). Lex Research Topics on Innovation 2015-1, <https://ssrn.com/abstract=2635897> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2635897>
3. Ramalho, Ana, Section 5: Intellectual Property (December 1, 2015). F. Amtenbrink, D. Curtin, B. De Witte, P.J. Kuijper, A. McDonnell & S. Van Den Bogaert (Eds.),

---

¹⁸ Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market, p.4

Law of the European Union (New Edition Kapteyn/Verloren), Kluwer Law International (2016, Forthcoming), <https://ssrn.com/abstract=2723932>

4. Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market, http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/trade-secrets/130711_final-study_en.pdf